

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2023

Wachttijd en aannemen nieuwe patiënten

1 Inleiding

Najaar 2023 is via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) een steekproef van tandartsen bevraagd over hun werksituatie.¹ Onder meer is ingegaan op de toegankelijkheid van de tandheelkundige zorg in Nederland. Zo is aan praktijkhoudende tandartsen gevraagd hoe lang in hun praktijk de wachttijden zijn voor een spoedgeval, voor een periodieke controle en voor een niet-spoedeisende behandeling. Daarnaast is geïnformeerd of de praktijk al of niet nieuwe patiënten aanneemt.

2 Wachttijd voor een spoedgeval

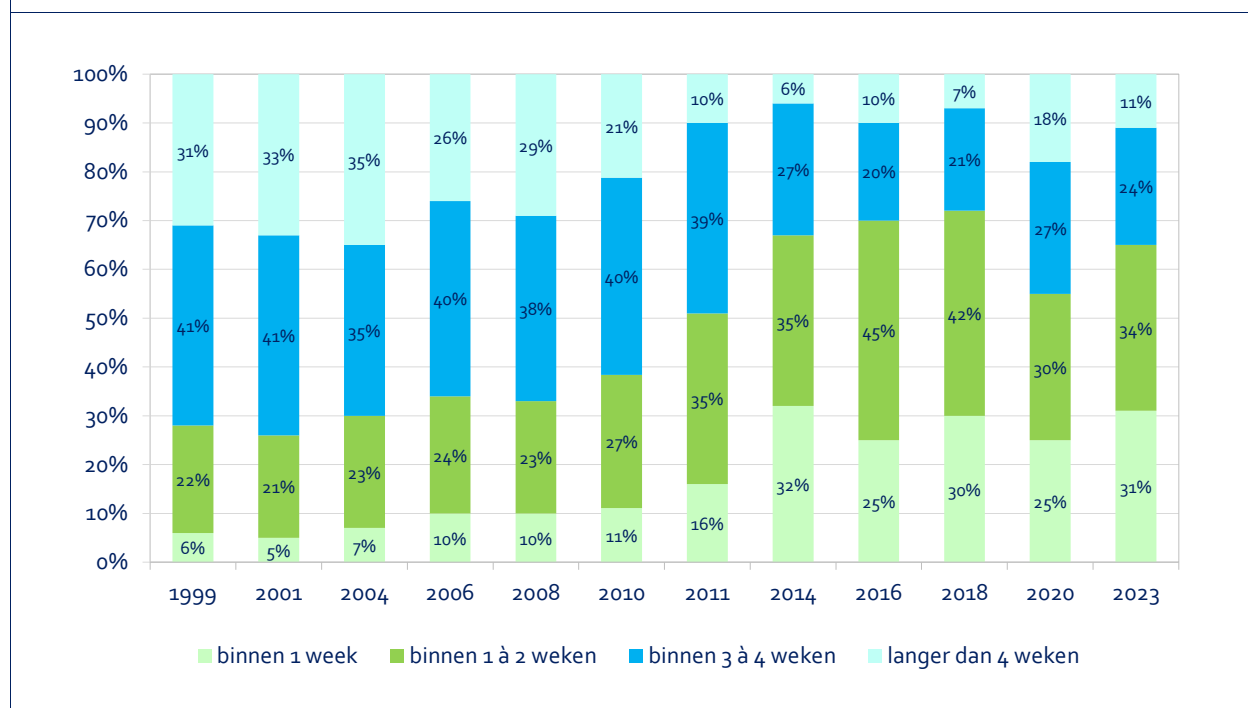
Bij bijna alle (94%) praktijkhoudende tandartsen konden patiënten in 2023 voor een spoedeisende behandeling nog dezelfde dag terecht. Bij 5% was dat binnen twee dagen en bij 1% na drie of meer dagen.

3 Wachttijd voor een periodieke controle

Figuur 1 laat zien dat in 2023 patiënten in de praktijken van 65% van de tandartsen binnen 2 weken een afspraak konden maken voor een periodieke controle. Bij 24% kon dat binnen 3 à 4 weken en bij 11% was de wachttijd voor een periodieke controle meer dan 4 weken.

Ter vergelijking: in 2001 konden patiënten bij 26% van de tandartsen binnen 2 weken terecht en in 2018 bij 30%. Zoals de figuur verder laat zien, is de wachttijd van 2008 tot 2018 teruggelopen doordat patiënten in steeds meer praktijken binnen 2 weken terecht konden. In 2020 was dit wat terug gelopen, maar in 2023 konden patiënten weer in meer praktijken binnen twee weken een afspraak maken.

Figuur 1 Door praktijkhoudende tandartsen opgegeven termijn waarbinnen patiënten terecht kunnen voor een periodieke controle in de jaren 1999 tot en met 2023

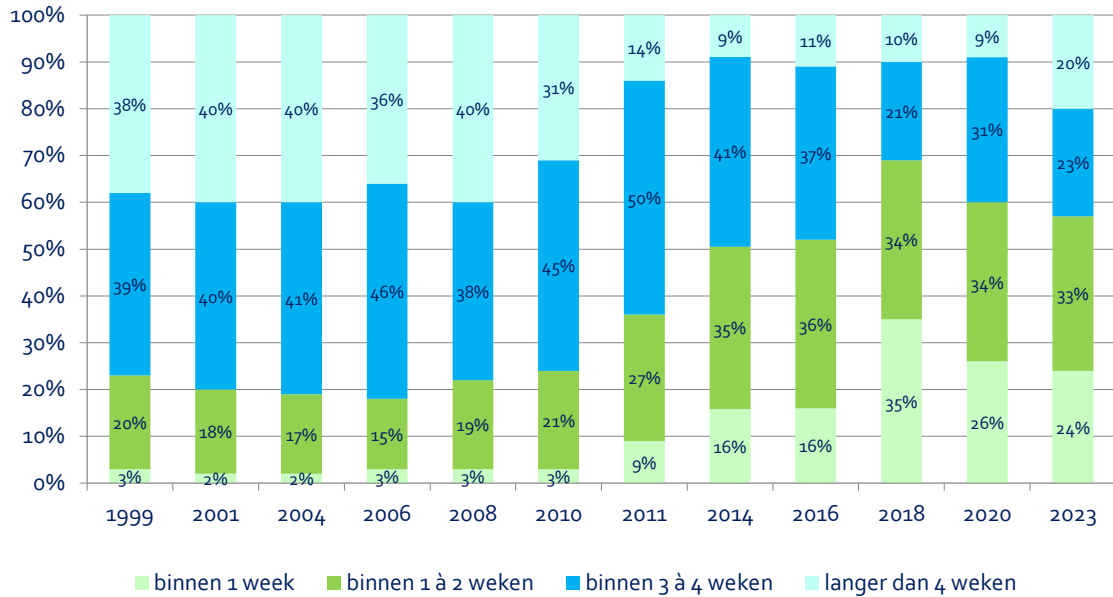
4 Wachttijd voor een niet-spoedeisende behandeling

Zoals figuur 2 laat zien, bedroeg de wachttijd voor een niet-spoedeisende behandeling in 2023 in de praktijken van 57% van de praktijkhoudende tandartsen 2 weken of minder. Ook wat dit betreft was er een verschil met

¹ Zie het kader op pagina 4 voor meer informatie over de uitvoering van het onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP).

eerdere jaren. Met name in de periode 2001 tot en met 2010 was de wachttijd bij veel praktijkhoudende tandartsen naar verhouding beduidend langer.

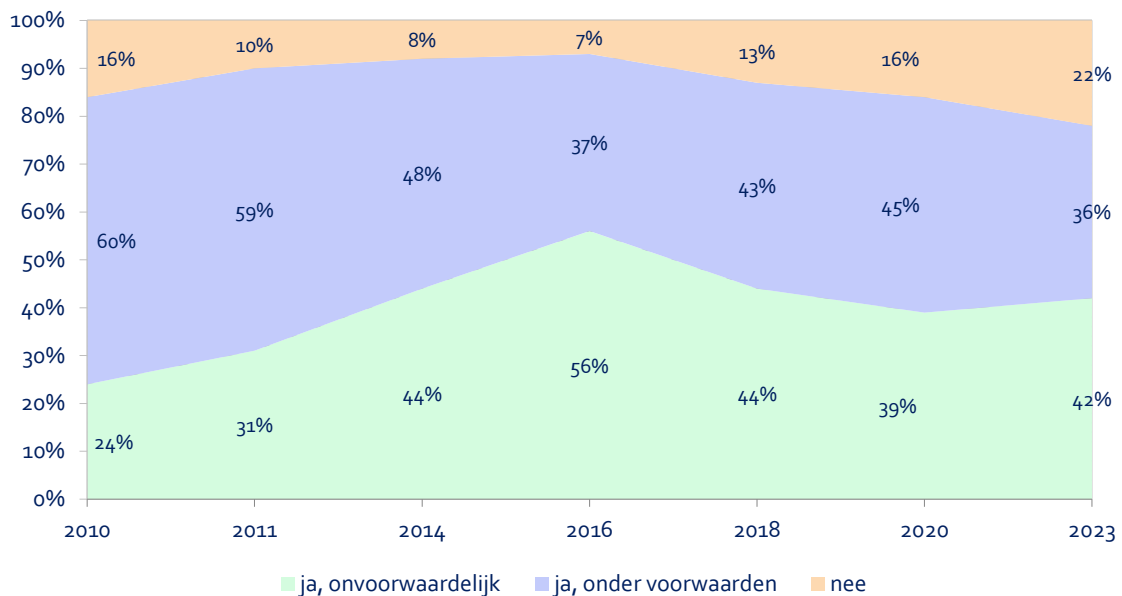
Figuur 2 Door praktijkhoudende tandartsen opgegeven termijn waarbinnen patiënten terecht kunnen voor een niet-spoedeisende behandeling in de jaren 1999 tot en met 2023

5 Aannemen van nieuwe patiënten

Zoals blijkt uit figuur 3, was in 2023 de praktijk van 42% van de praktijkhoudende tandartsen onvoorwaardelijk geopend voor nieuwe patiënten. Verder nam 36% van de tandartsen onder bepaalde voorwaarden nieuwe patiënten aan. Van 22% van de tandartsen was de praktijk onvoorwaardelijk gesloten. Zoals de figuur verder laat zien, nam tussen 2010 en 2023 het percentage tandartsen dat geen nieuwe patiënten meer aannam eerst af en daarna weer toe.

Figuur 3 Wel of niet aannemen van nieuwe patiënten door praktijkhoudende tandartsen in de jaren 2010 tot en met 2023

Tabel 1 laat zien dat er in 2023 wel enige regionale verschillen waren wat betreft het aannemen van nieuwe patiënten. Zo stelde in de provincies Noord-Holland en Limburg respectievelijk 50% en 73% van de tandartsen geen voorwaarden aan het aannemen van nieuwe patiënten. Daarentegen liet in de provincies Zeeland geen enkele tandarts onvoorwaardelijk nieuwe patiënten toe en geldt dit in Drenthe, Gelderland, Friesland en Overijssel voor naar verhouding weinig tandartsen (respectievelijk 20%, 22%, 33% en 33%). Hierbij zij overigens opgemerkt dat de verschillen weliswaar statistisch significant zijn, maar dat het in enkele provincies om heel kleine aantallen tandartsen gaat.

<i>Tabel 1 Wel of niet aannemen van nieuwe patiënten door praktijkhoudende tandartsen in 2023, naar provincie van vestiging #</i>				
	praktijk gesloten voor nieuwe patiënten	aannemen patiënten onder voorwaarden	onvoorwaardelijk aannemen patiënten	n
Zeeland	67%	33%		3
Drenthe	60%	20%	20%	5
Gelderland	30%	48%	22%	23
Friesland	67%		33%	3
Overijssel	42%	25%	33%	12
Groningen	22%	33%	45%	9
Noord-Brabant	24%	31%	45%	29
Utrecht	33%	20%	47%	15
Zuid-Holland	11%	42%	47%	45
Noord-Holland	4%	46%	50%	28
Limburg	9%	18%	73%	11
totaal	16%	45%	39%	183
# m.u.v. Flevoland, geen aldaar gevestigde tandartsen in het onderzoek				
p = 0,025				

Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering 2023

Binnen het KNMT-project Peilstations wordt via het Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering (OTP) sinds 1995 periodiek geïnventariseerd op welke wijzen tandartsen in Nederland hun beroep uitoefenen. Aanvankelijk lag de focus alleen op tandartsen met een eigen praktijk, maar vanaf 2014 zijn ook tandartsen zonder eigen praktijk in het OTP betrokken. Dit doet meer recht aan de toenemende differentiatie in praktijkvormen.

Voor deelname aan de eenendertigste editie van het OTP is in het najaar van 2023 een steekproef van 1.479 tandartsen benaderd. Uiteindelijk hebben 457 van hen hieraan gevolg gegeven, door het beantwoorden van vragenlijst (op papier of elektronisch). De 'overall-respons' was daarmee 31%. De gepresenteerde gegevens betreffen de groep van 213 werkzame praktijkhoudende tandartsen.

In de onderzoeksgroep zijn de leden van de KNMT enigszins oververtegenwoordigd. De gevolgen van deze oververtegenwoordiging mogen worden ingeschat als klein, omdat de groep niet-leden op het gebied van enkele algemene praktijkkenmerken niet significant afwijkt van de groep leden. Voor het overige zijn de verschillen tussen de steekproef en de rest van de populatie niet noemenswaardig groot, waardoor de ondergroepsgroep mag worden beschouwd als een redelijk representatieve afspiegeling van de populatie tandartsen van 67 jaar en jonger met een bekend woon- en/of werkadres in Nederland. Wel zijn er aanwijzingen dat tandartsen met een solopraktijk wellicht oververtegenwoordigd zijn in het onderzoek.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van praktijkhoudende tandartsen in 2023. Utrecht, KNMT, 2024.

© 2024 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.